

**Rozwój systemu
zabezpieczenia
na starość
w Polsce
w latach 1918-2021**

Adam
Szczęch

**Rozwój systemu
zabezpieczenia
na starość
w Polsce
w latach 1918-2021**

Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego
Gdańsk 2021

Recenzent
prof. dr hab. Marian Turek

Redaktor Wydawnictwa
Sylwia Rumińska

Projekt okładki i stron tytułowych
Jan Rutka

Skład i łamanie
Urszula Jędryczka

Publikacja sfinansowana ze środków Prorektora ds. Badań Naukowych
Uniwersytetu Gdańskiego w ramach Programu Publikacyjnego
Uniwersytetu Gdańskiego oraz Dziekana Wydziału Ekonomicznego
Uniwersytetu Gdańskiego

© Copyright by Uniwersytet Gdański
Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego

ISBN 978-83-8206-335-6

Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego
ul. Armii Krajowej 119/121, 81-824 Sopot
tel. +48 58 523 11 37, tel. kom. +48 725 991 206
e-mail: wydawnictwo@ug.edu.pl
wydawnictwo.ug.edu.pl

Księgarnia internetowa: wydawnictwo.ug.edu.pl/sklep/

Druk i oprawa
Zakład Poligrafii Uniwersytetu Gdańskiego
ul. Armii Krajowej 119/121, 81-824 Sopot
tel. +48 58 523 14 49

Spis treści

Wstęp	7
Rozdział 1. System ubezpieczeń społecznych w Polsce	
do reformy z 1999 r.	11
1.1. Istota zabezpieczenia społecznego	11
1.2. Powstanie systemu ubezpieczeń społecznych w Polsce	15
1.3. Funkcjonowanie systemu ubezpieczeń społecznych w okresie Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej	20
1.4. System ubezpieczeń społecznych w Polsce po przemianach ustrojowych z 1989 r.	29
Rozdział 2. Cechy zreformowanego w 1999 r. polskiego systemu emerytalnego	41
2.1. Przyczyny wprowadzenia reformy emerytalnej z 1999 r.	41
2.2. Zasady funkcjonowania zreformowanego systemu emerytalnego w Polsce	46
2.3. Czynniki wpływające na wartość przyszłej emerytury	57
Rozdział 3. Zmiany w polskim systemie emerytalnym po 1999 r.	65
3.1. Grupy zawodowe wyłączone z powszechnego systemu emerytalnego	65
3.2. Zmiany w funkcjonowaniu otwartych funduszy emerytalnych	70
3.3. Zmiany wieku emerytalnego kobiet i mężczyzn	82
3.4. Symulacje porównawcze korzyści z uczestnictwa w otwartych funduszach emerytalnych	86
3.5. Wnioski z przeprowadzonych symulacji	102
Rozdział 4. Wykorzystanie dobrowolnych produktów emerytalnych w celu zwiększenia stopy zastąpienia	104
4.1. Charakterystyka dobrowolnych form gromadzenia oszczędności na emeryturę	104

4.2. Symulacje porównawcze korzyści z uczestnictwa w pracowniczych planach kapitałowych	112
4.3. Wnioski z przeprowadzonych symulacji	138
Zakończenie	140
Wykaz źródeł i opracowań	144
Publikacje zwarte	144
Artykuły	147
Akty normatywne	148
Pozostałe materiały źródłowe	155
Strony internetowe	156
Spis tabel	158